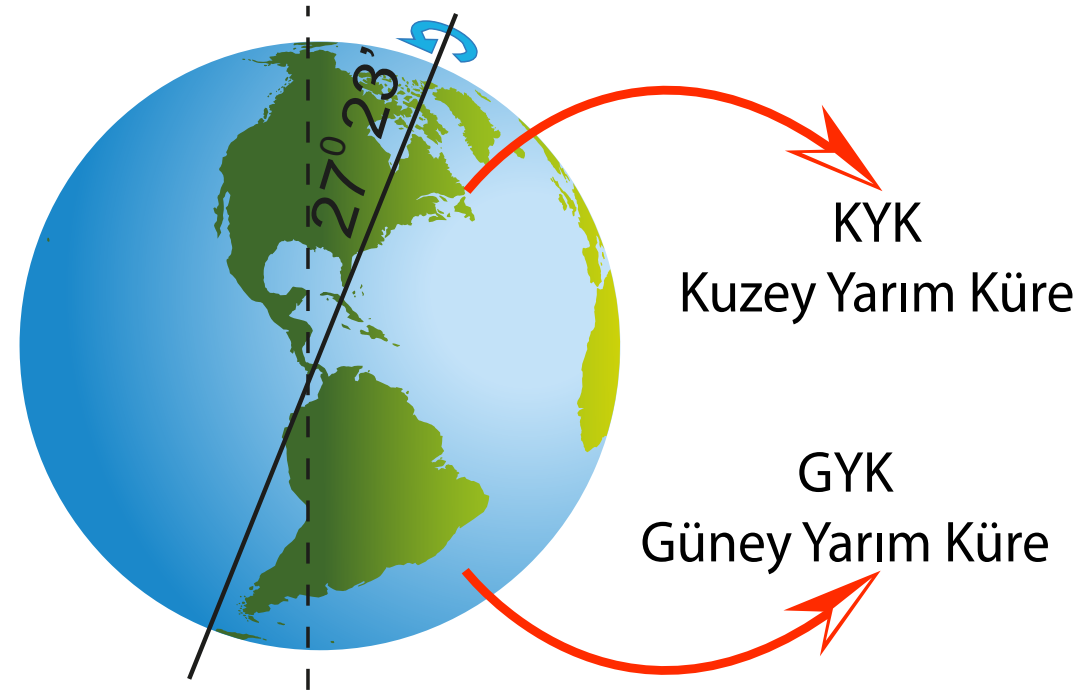

MEVSİMLER VE İKLİM

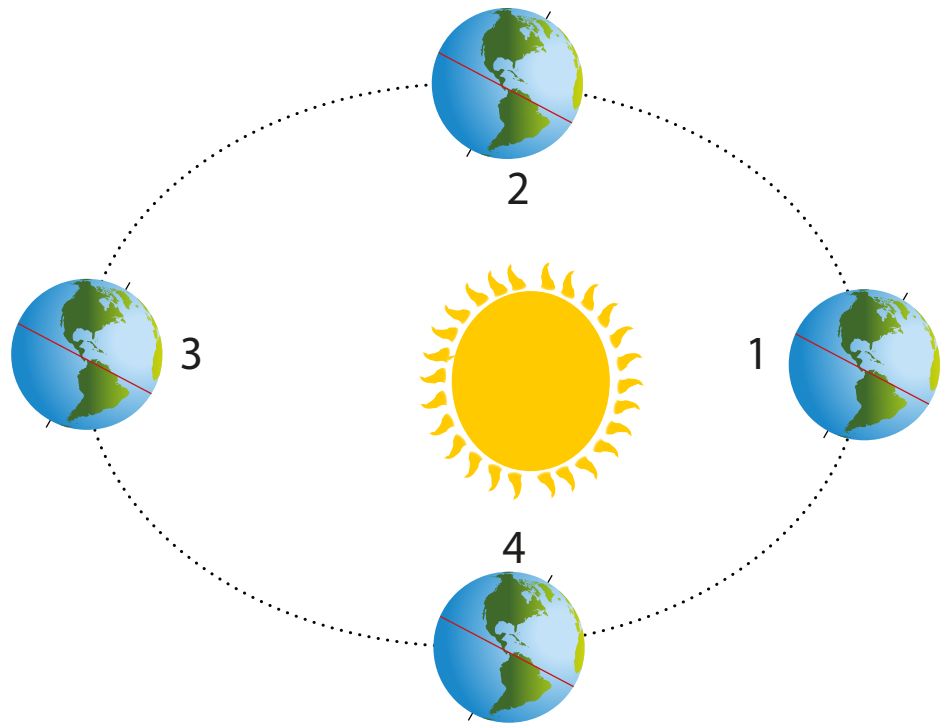
Ersen ÇINAR
Fen Bilimleri Öğretmeni

Dünya'nın Eksen Eğikliğinin Sonuçları

- ☞ Mevsimlerin oluşumu gözlenir.
- ☞ Dünya'ya düşen ışınların yıl içerisinde gelme açısı değişir.
- ☞ Yıl içerisinde gece ve gündüz süreleri değişir.
- ☞ Yıl boyunca sabit uzunluktaki cismin gölge boyu değişir.
- ☞ Oğlak ve Yengeç dönenceleri oluşur.

Uyarı: Gece-gündüz oluşumu ile hava olaylarının eksen eğikliği ile ilgisi yoktur.

Ülkemiz kuzey yarım küre'de bulunur. Yukarıdaki modele göre;

- 1 Konumundayken ülkemizde kış mevsimi başlar.
- 2 Konumundayken ülkemizde ilkbahar mevsimi başlar.
- 3 Konumundayken ülkemizde yaz mevsimi başlar.
- 4 Konumundayken ülkemizde sonbahar mevsimi başlar.

Uyarı: Mevsimlerin oluşumunda Dünya'nın, Güneşe olan uzaklığıyla ilgisi yoktur.

21 Aralık

- ☞ Kuzey yarım kürede kış mevsimi başlar
- ☞ Kuzey yarım kürede en uzun gece, en kısa gündüz yaşanır.
- ☞ Kuzey yarım kürede cisimlerin gölge boyu uzundur.
- ☞ Kuzey yarım kürede bu tarihten itibaren geceler kısaltmaya gündüzler uzamaya başlar.

21 Haziran

- ☞ Kuzey yarım kürede yaz mevsimi başlar
- ☞ Kuzey yarım kürede en uzun gündüz, en kısa gece yaşanır.
- ☞ Kuzey yarım kürede cisimlerin gölge boyu kısadır.
- ☞ Kuzey yarım kürede bu tarihten itibaren gündüzler kısaltmaya geceler uzamaya başlar.

21 Mart

- ☞ Kuzey yarım kürede ilkbahar mevsimi başlar
- ☞ Her iki kürede de gece ile gündüz süreleri eşit olur.
- ☞ Kuzey yarım kürede bu tarihten itibaren gündüz süresi gece süresinden uzundur.

23 Eylül

- ☞ Kuzey yarım kürede sonbahar mevsimi başlar
- ☞ Her iki kürede de gece ile gündüz süreleri eşit olur.
- ☞ Kuzey yarım kürede bu tarihten itibaren gündüz süresi gece süresinden kısadır.

Hava Olayları

Atmosferde meydana gelen ve dar bir alanda anlık tespit edilen tahmini ölçümlere **hava olayları** denir.

Yağmur: Yeryüzünden buharlaşan su buharının atmosferde soğuk hava dalgası ile karşılaşarak tekrar yeryüzüne su damlaları halinde düşmesi olayıdır.

Dolu: Yeryüzünden buharlaşan su buharının atmosferde su damlalarına dönüşüp yeryüzüne düşerken aniden buz toplarına dönüşmesidir.

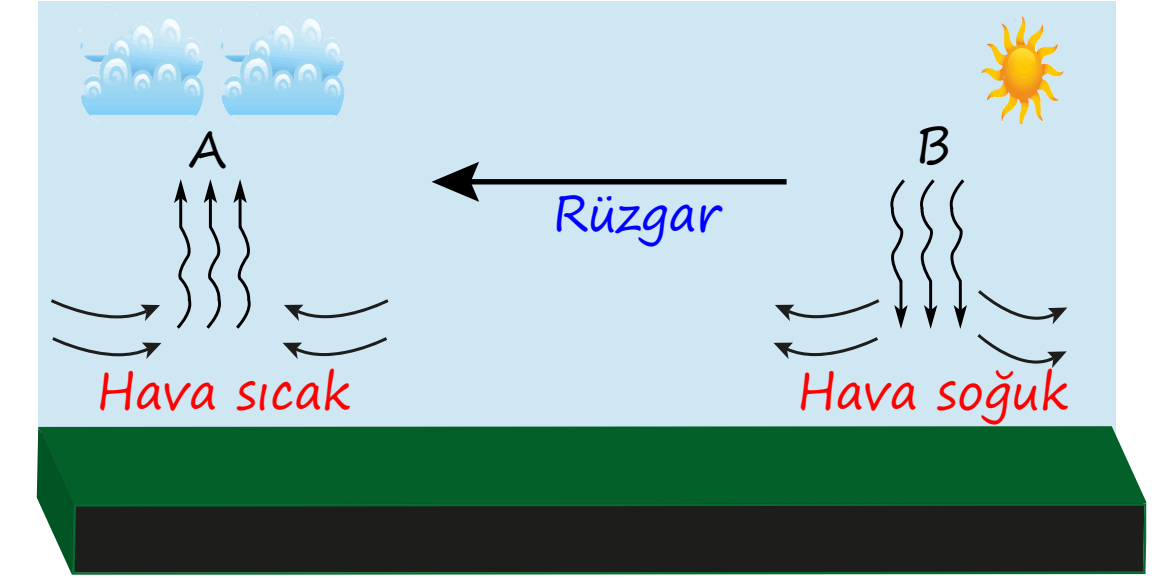
Kar: Yeryüzünden buharlaşan su buharının atmosferde buz kristallerine dönüşmesidir.

Kırağı: Su buharının yeryüzünde aniden donarak buz kristallerine dönüşmesidir.

Çiy: Su buharının yeryüzünde cisimler üzerinde su damlalarına dönüşmesidir.

Sis: Su buharının yeryüzünde yakın yerlerde yoğunlaşarak havada asılı kalması durumudur.

Rüzgar: Yüksek basınçtan alçak basınca doğru gerçekleşen hava akımına denir.

İklim

Geniş bir bölgede uzun yıllar boyunca yapılan ölçümler sonucunda oluşturulan hava olaylarının ortalamasına denir.

İklimi etkileyen faktörler:

- Ekvatora olan mesafe
- Yer şekilleri
- Bitki örtüsü
- Denize olan yükseklik ve uzaklık

Hava Olayları

- ☞ Belirli bir bölgede kısa süreli meydana gelen hava olaylarıdır.
- ☞ Tahminlere dayanır. Saatlik ve günlük ölçümler yapılır.
- ☞ Hava olaylarını inceleyen bilim dalına **meteoroloji**, bu konuda çalışma yapan bilim insanlarına ise **meteorolog** denir.
- ☞ Yağmurlu, rüzgarlı, bulutlu güneşli gibi kavramlar kullanılır.

İklim

- ☞ Geniş bir bölgede uzun yıllar yapılan ölçümlerin ortalaması ile belirlenir.
- ☞ Kesinlik bildirir. 30-35 yıllık ölçümler sonucu belirlenir.
- ☞ İklimi inceleyen bilim dalına **klimatoloji**, bu konuda çalışma yapan bilim insanlarına ise **klimatolog** denir.
- ☞ Sıcak, kurak, soğuk ve yağışlı gibi kavramlar kullanılır.

İklim Değişikliği

Belirli bir bölgede gözlemlenen iklim özelliklerinin zamanla değişmesidir. Atmosferdeki gazların oranının değişmesi sonucunda sıcaklık normalden fazla olur buna küresel ısınma veya sera etkisi de denilmektedir.

Sebepleri:

- Ormanlıkların tahrip edilmesi
- Aşırı nüfus artışı ve plansız kentleşme
- Fosil yakıtlar
- Fabrika bacaları ve araç egzozları
- Bilinçsiz toplumlar